

Vražda kvůli hodinkám Spartak. Tak se totiž původně jmenovaly Primky. Přijďte se přesvědčit na autorské čtení Nadi Horákové

11.05.2022

Foto: ELTON hodinářská (stejně jako snímky v článku, pokud není uvedeno jinak)
Popisek: Detektivka Čas primadon se točí kolem hodinek Spartak

V Novém Městě nad Metují budete mít jedinečnou příležitost podhalit zápletku nové knihy oblíbené spisovatelky Nadi Horákové s názvem Čas primadon. Ta je totiž inspirována příběhem prvních hodinek, které se právě zde v 50. letech 20. století začaly vyrábět. Autorské čtení, autogramiáda a následná beseda startuje 20. května od 18:00 hodin v Městské knihovně. Vstup je zdarma.

Děj knihy je sice situován do Brna, podstatnou roli v něm ale hrají právě hodinky vyrobené ve východních Čechách. Tehdy se ještě nejmenovaly Prim, ale Spartak. A jedny z nich vznikly i pro tehdejšího prezidenta Zápotockého... To bychom ale prozradili příliš.

Záhadná vražda

Ema Šubrtová pracuje jako učitelka na gymnáziu, občas provádí turisty po Brně a nejraději si s partou přátel užívá bezstarostný čas bez závazků. Když je ale zavražděna její kamarádka Leona, začne i přes protesty svého bratra Jirky, policisty, který případ vyšetřuje, po vrahovi pátrat na vlastní pěst.

Kurzy měn

Aktuální kurzovní listek - Exchange s.r.o. 24.05.2022

EUR	24,50	24,80	KURZOVNÍ KALKULÁČKA
USD	23,00	23,30	

Více měn / Porovnání kurzů bank / Europlatby ZDARMA

Praha IN.cz

Horké zprávy z metropole

Daniel Křetinský o sezoně Sparty. Tvrdě se pustil do vlastních fanoušků

Opici neštovice jsou v Česku. První případ zaznamenala nemocnice v Praze

Vědi o vás? Evropani

Obálka knihy *Čas primadon*, zdroj MOBA

Ema zjišťuje, že Leonina smrt může souviset s neobjasněnou loupeží šperků a drahých hodinek před třemi lety. Z vraždy jsou navíc podezřelí i její přátelé, hlavně syn bohaté brněnské mecenášky Vlasty Potocké. Seznámí se s charismatickým Martinem, ale odmítá mu věřit, protože k ní od počátku nebyl upřímný a jejich seznámení nebyla náhoda. Jeho sestra Filipa je navíc uznávanou odbornicí na drahé kameny...

Kdo je Nada Horáková

Nada Horáková vystudovala kyjovské gymnázium a poté i obory český jazyk a literatura a dějepis na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. S manželem a dvěma dospělými syny žije ve vinařské obci Mutěnice. Kromě psaní knih pracuje jako učitelka na Základní škole v Dubňanech.

K psaní jí přivedlo nejen její studium, ale i inspirace malebným krajem Slovácka, ve kterém žije. Žánrově jsou jí nejbližší historické romány a detektivky. V roce 2015 psala fejetony pro *Malovaný kraj*, je spoluautorkou námětů a scénářů televizního seriálu *Policie Morava* a na svém kontě má už 21 vydaných knih.

Spisovatelka Nada Horáková

Kvůli autentičnosti knihy *Čas primadon* neváhala důkladně prostudovat dobové prameny o historii hodinářského průmyslu. Výrobu společnosti ELTON hodinářská dokonce osobně navštívila a část knihy situovala právě do východočeského „města hodinek“.

A co dělá právě teď? „Kromě historického románu *Nebeklíč* pracuji na detektivce *Čas madon*, která volně navazuje na detektivku *Čas primadon*. V ní se opět setkáme se sourozenci Šubrtovými, kdy je jejich pátrání zavede až do Mutěnic, tedy do místa mého bydliště. Samozřejmě nebudou chybět mutěnické pamětihodnosti a trocha historie s nezbytnými křepky, které jsem vypátrala v archivech. No a hlavně největší mutěnické lákadlo – bůdy a víno. Vyjít by měla příští rok v nakladatelství MOBA,“ píše na svém webu sama autorka.

První hodinky v Novém Městě

Myšlenka na výrobu československých náramkových hodinek se poprvé objevila bezprostředně po skončení 2. světové války. Snahou tehdejšího vedení bylo omezit závislost na dovozu, především ze západních států Evropy. Náramkové hodinky se předtím v Československu nevyráběly, bylo ale možné využít zkušeností i moderních švýcarských strojů, které se během války používaly na výrobu časových zapalovačů.

Výroba hodinek Prim v šedesátých letech

Úkolem vybudovat nový závod a připravit sériovou výrobu náramkových hodinek byl pověřen na podzim 1949 Adolf Martínek, který se v nevyužívané budově národního výboru v Novém Městě nad Metují spolu s prvními 15 kolegy pustil do úkolu, který ve své době zvládalo jen osm zemí světa.

Výroba mechanického stroju je neobyčejně technologicky náročný proces. To si uvědomovali i vývojáři v Novém Městě nad Metují. Začali proto pátrat po nevhodnějším stroju, který by umožňoval sériovou výrobu, a přitom splňoval nároky na přesnost a další technické parametry. Po mnoha pokusech nakonec zvolili francouzský strojek Lip, který vhodně upravili.

Spartak

Před zahájením vlastní výroby prototypů ovšem bylo potřeba zajistit speciální stroje. Nákup v zahraničí byl v tehdejších podmínkách složitý a zdlouhavý, kompletní technologie byla k dispozici až na konci roku 1954. Nápadití zaměstnanci si ale uměli poradit a pro výrobu prototypů použili obráběcí stroje, které měli k dispozici, část dílů dokonce vyrobili ručně. Výsledkem bylo 12 prototypů hodinek, které dostaly jméno Spartak.

Prototypy hodinek Spartak, kterých postupně vzniklo několik desítek, byly podrobeny náročnému testování, ostře sledovanému nejen vedením závodu, ale dokonce vládní komisí pro kontrolní zkoušky. Následovalo období příprav pro sériovou výrobu, nakupovala se další technologie, školili se zaměstnanci.

Hodinky Spartak

Po pouhých pěti letech od zadání úkolu bylo možné vyrobit 1500 náramkových hodinek se strojkem, který kromě několika málo součástek vyrobili kompletně zaměstnanci novoměstského závodu. Tyto hodinky čekaly, z dnešního pohledu poněkud kuriózní, laické zkoušky. Dostali je k dispozici pracovníci z různých oborů, od dělníků, přes vojáky až po vládní činitele. Po ukončení ročních zkoušek, o jejichž průběhu museli vést podrobné záznamy, si testující mohli hodinky ponechat po zaplacení 150 korun. Zahájení běžného provozu továrny tedy již nestálo nic v cestě. První československé náramkové hodinky si zájemci zakoupili v roce 1958. Nejprve však bylo potřeba vybrat, pod jakou značkou se budou náramkové hodinky vyrábět.

Značka Prim

Zvolena byla značka Prim, která se v té době používala i pro časoměřiče vyrobené v ostatních závodech národního podniku Chronotechna. Zpočátku bylo používáno identické logo jako pro budiky a nástěnné hodiny zvané „bochník“. Později byla ale grafická podoba zjednodušena, aby odpovídala požadavkům na moderní design číselníků. Autorem tzv. „stojáčko“ loga Prim, které se na náramkové hodinky používá od 70. let dodnes, je konstruktér Josef Žid. Součástí práce konstruktéra bylo až do 90. let také navrhování designu hodinek, proto byl právě Josef Žid pověřen návrhem nové značky. Potřeba nového grafického ztvárnění značky byla navíc podpořena tím, že se v roce 1969 závod na výrobu hodinek v Novém Městě nad Metují zcela osamostatnil a získal jméno, které nese dodnes – ELTON.

Výroba hodinek se úspěšně rozjela, současné prostory však kapacitně přestávaly stačit. Proto bylo rozhodnuto o stavbě nového závodu na kraji města, kam se v roce 1975 národní podnik ELTON přestěhoval.

Príemek vzniklo od počátku výroby přes avandát milionů

Situace po revoluci

Až do 90. let produkoval novoměstský závod statisíce náramkových hodinek ročně, celkem jich od počátku výroby vzniklo přes 12 milionů. Po tzv. Sametové revoluci však začaly Československo zaplavovat hodinky zahraničních značek – od luxusních až po nejlevnější asijské. Zájem o primky postupně klesal a chvíli to vypadalo, že výroba českých náramkových hodinek již nemá budoucnost.

Náštestí se podařilo zájem o domácí výrobky postupně oživit. Podmínkou však byla změna výrobní a obchodní strategie. „Cenou bychom nikdy neporazili levné hodinky z Číny a dalších zemí, kde jsou nesrovnatelně nižší náklady na pracovní sílu i nároky na kvalitu. Proto bylo rozhodnuto o přeměně továrny na malosériovou výrobu manufakturního typu. V roce 2008 začala výroba nových mechanických strojků a ELTON hodinářská se zařadila po bok významných hodinářských manufaktur, které si zakládají na ruční práci, preciznosti a individuálním přístupu k zákazníkovi,“ uzavírá web společnosti ELTON hodinářská, ze kterého jsme si historii firmy vypořádali.